

Hissig kreftsvulst spiste seg inn i foten

➔ Måtte amputere beinet

To ganger fikk Jan Arne Robstad betennelsesdempende av legen for smerter i foten, før kreften av type sarkom ble oppdaget. Da beinet måtte amputeres, var svulsten større enn en tennisball.

LILLESAND

– En setter seg på siden av sitt eget liv når en får en slik beskjed. Jeg hadde jo familie og kone og små barn. Jeg ble egentlig bare oppsatt på å komme videre. Bli kvitt et problem og bli frisk igjen. Som familiefar var det det som ble viktig. Å bli frisk for å se sine egne barn vokse opp.

Jan Arne Robstad er en av rundt 200 mennesker i Norge som hvert år får sarkom. I 2007 gikk han til legen med smerter på vristen.

– De trodde jeg hadde en eller annen form for betennelse. Jeg fikk betennelsesdempende medisiner, men det hjalp ikke. Jeg kom tilbake til legen, og fikk nye betennelsesdempende medisiner. Den tredje gangen ble jeg sendt på sykehuset. De tok bilder, og så det var kreft, forteller Robstad.

Hissig

Svulsten i Robstads ben hadde i løpet av noen få uker vokst til ti centimeter i diameter. Den var så aggressiv at den hadde begynt å spise opp skjelettet.

– Jeg var inne på akutten på Sørlandet Sykehus Kristiansand. To leger sto og diskuterte røntgenbildet, og spurte meg om jeg kunne bevege tærne, og det kunne jeg jo. Men på bildet de så på, var det ikke et bein igjen å se i foten, sier Robstad.

Da han ble operert, i oktober 2007, var han 38 år gammel. Barna var 20, 12 og ni år gamle. Beinet måtte amputeres fra midten av leggen.

– Å ta bort benet var egentlig ikke et problem. Det var mer frykten for at kreften skulle ha spredd seg. Bare et ord som kreft... Det er forbunnet med så mye skummelt, med død og fordervelse. Nå er jo prognosene mye bedre enn bare for noen år siden, men når en får kreft selv, blir en veldig redd for å dø.

Cellegift

Etter amputasjonen fulgte knallhard cellegiftbehandling ved Radiumhospitalet i Oslo. Robstad lå tre dager med cellegift hver tredje uke i seks måneder.

– Det var kjempetøff behandling. En jeg lå sammen med, skiftet ut et kne på grunn av sarkom. Han er akkurat oppe av rullestolen nå. Kona mi var der inne veldig mye, uten det tror jeg nesten ikke jeg hadde klart meg. En sånn sykdom er nesten verre for familien.

Hverdag

For Jan Arne Robstad gikk hverdagen raskt tilbake til det normale, kanskje litt for raskt. Men det å vende tilbake til jobben, ble terapi. Han må leve resten av livet med proteser, men er i full stilling som seniorinnkjøper hos Cargotec i Kristiansand.

– Det er mange på jobben min som ikke vet at jeg har amputert et bein. Når jeg forteller det, blir de veldig forstokte. Men jeg pleier å si at beinet mitt er det minste problemet jeg har.

Det betyr ikke at Robstad aldri tenker på kreft, eller ikke frykter tilbakefall.

– Kreften spiller på en måte en rolle ennå. Frem til et par måneder siden gikk jeg til kontrollen hver tredje måned, og jeg har hatt en del senskader etter cellegiften. Men det gjelder å se det positive. Tross alt så er jeg i live, og kan fungere veldig normalt, sier han.

I dag holder Robstad foredrag for leger, fysioterapeuter og kiropraktorer på et fagseminar om sarkom i Farsund. Han vil bidra til å gjøre den lumskete kreftformen sarkom bedre kjent blant helsepersonell på Sørlandet.

Tekst: Hildegunn Mellesmo Aslaksen
hildegunn.m.aslaksen@fvn.no - 99420188

TØFT: I tillegg til å ha mistet beinet, skulle Jan Arne Robstad gjennom svært krevende cellegiftbehandling. Her er et bilde fra da han lå på Radiumhospitalet i Oslo, høsten 2007. FOTO: PRIVAT

GALGENHUMOR: Jan Arne Robstad (43) mistet beinet på grunn av den hissig kreftformen sarkom, og er avhengig av proteser. Nå pleier han å spøke med at han har flere bein å stå på. Fortsett går han til kontrollen hvert halvår for å forsikre seg om at kreften ikke vender tilbake. FOTO: JON ANDERS SKAU

Dette skal du være obs på:

FAKTA

Sarkom

➤ Sarkom er en fellesbetegnelse på ondartede svulster som oppstår i binde- og støttevev. De deles ofte inn i to grupper:

- **Bensarkom:** oppstår i skjelettet. Hovedsakelig 3 hovedtyper. Mange som får bensarkom er barn og ungdommer.
- **Bløtvevssarkom:** oppstår i muskulatur, sener, fettvev, perifere nerver, i tarmkanalen, på bakre bukkvegg og i livmor. Cirka 50 forskjellige typer.

➤ Sarkom er en svært sjelden svulstform som omfatter ca 1 % av alle krefttilfeller i Norge.

➤ Rundt 200 nordmenn får sarkom hvert år.

- Gå til fastlegen dersom du har en klump eller kul du ikke vet hva er.
- Gå til fastlegen om du har smerter som ikke går over i ben, arm eller bekken.
- Legen skal utrede videre når pasientene har: vedvarende smerter, kuler som vokser, overflatiske svulster som er over 5 cm i diameter eller dyptsittende svulster.

Kilde: Lotta Våde, OUS Radiumhospitalet

Fagseminar om sarkom i Farsund i dag

I dag kommer krefteksperter fra Radiumhospitalet til Farsund for å lære sørlandske leger om kuler og klumper

Sarkom kan oppstå hvor som helst i kroppen, og tas ofte for å være noe helt annet enn livstruende kreft.

«Hvis pasientene kommer til oss og ikke har spredning, har de god sjanse til å overleve. Men sjansen synker dramatisk om de har spredning. Derfor er det så viktig at kreften oppdages tidlig

Lotta Våde, sykepleier ved Radiumhospitalet

– Hos barn forevksler man gjerne med voksesmerter, eller man kan tro det er betennelser eller idrettsskader. Med noen krefttyper blir pasientene slappe og trøtte, og går ned i vekt. Disse kreftpasientene kan ofte virke helt friske, sier Lotta Våde.

Hun er sykepleier ved Radiumhospitalet, og har jobbet med sarkompasienter i 15 år. Av alle kreftpasienter i Norge er det

kun én prosent som har sarkom.

– Hvis pasientene kommer til oss og ikke har spredning, har de god sjanse til å overleve. Men sjansen synker dramatisk om de har spredning. Derfor er det så viktig at kreften oppdages tidlig, sier Våde.

I dag skal sykepleieren, sammen med kreftleger og fysioterapeuter ved sarkomteamet i Oslo, til Farsund for å holde et fagseminar for leger, fysioterapeuter og annet helsepersonell på Sørlandet.

Målet er å øke kunnskapen om den sjeldne, men hissig kreftformen.

– Jeg synes ikke man er blitt flinkere til å oppdage sarkom i løpet av de femten årene jeg

har jobbet med disse pasientene, sier Våde.

Birte Aagedal Rafoss jobber i dag som enhetsleder i hjemmetjenesten i Farsund kommune. I 15 år var hun sykepleier og enhetsleder på Radiumhospitalet. Hun organiserer fagdagen om sarkom fordi hun brenner for pasientgruppen.

– Noen kuler og klumper er det viktig at man undersøker hos spesialister før man tar nåleprøve av. Stikker du en nål inn i en kul med ondartede kreftceller, lager du også en kanal der kreftcellene kan spre seg. Dette er kunnskap vi kan dele med primærhelsetjenesten. Vi vil, for å si det rett ut, redde livet til sørlendinger som får sarkom.

Søker supermenneske

Mengden med egen-skapene til den nye sjefen for kultursenteret i Åseral er en USA-president verdig.

ÅSERAL

KYRKJEBYGD

– Ja, det er ikke hvem som helst som kan gå inn i den jobben, medgir daglig leder i Narturexpo, Jarle Thorkildsen. Sammen med Åseral kommune driver de Minne kultursenter og trenger nå det de kaller for en husvert: En ny daglig leder.

Egenskaper

Utlysningsteksten er kjempelang med en imponerende rekke av egenskaper vedkommende må ha:

- Omgjengelig, entusiastisk og engasjert
- Evne til å sette gjesten i sentrum
- Stor arbeidskapasitet – takle høyt tempo og stress i høysesongen
- Selvdisciplin – utnytte stille perioder i lavesongen effektivt
- Selvstendig og naturlig leder, trygg og tydelig
- Økonomistyring og kremmerånd – må ta ansvar for å øke inntektene innen for de rammene som foreligger
- Praktisk anlagt – må til tider

kunne gjøre "alt"

- Datakompetanse
- Kompetanse og erfaring fra liknende arbeid
- Godt nettverk i - og god kjennskap til Åseral

I tillegg skal vedkommende kunne planlegge og legge til rette for den meget omfattende bygdeutstillingen, markedsføring og drift av websiden, oppfølging mot Facebook, personalansvar for helge- og sommeransatte, drifte kafé med salg av lokal kunst og suvenirer, arbeide for og tilrettelegge for økt lokal bruk av Minne.

Vaktmester og turistsjef

Og da har vi ikke nevnt at en husvert må være både elektriker, snekker, bonde (anlegge potetåker), renholder, kokk i kaféen, turistsjef og vaktmester. Og kanskje viktigst: Humørspreder!

– 24 timer i døgnet er ikke nok for deg?
– Nei, dette er ingen 9 til 4-jobb, sier dagens husvert Kari Rønnylid som ler mye. Hun er også varaordfører i Åseral og definitivt en humørbombe av de sjeldne. Latteren følger henne hele dagen, ikke minst under intervjuet.

Her er så mye å gjøre at en viktig egenskap er å ikke la seg stresses opp.

– Man skal kunne det meste, sier hun.

Rønnylid er eneste ansatt på

HUMØRBOMBE: I dag er det Kari Rønnylid som er husvert på Minne-kultursenter. Nå skal hun erstattes av noen som må ha et stort antall egenskaper. Særlig humor. FOTO: JARLE R. MARTINSEN

senteret. – En annen viktig egenskap er derfor å spørre om hjelp til alt mulig. Der er bygdefolket kjempefinke til å stille opp, sier hun, og ler igjen.

Åtte har søkt

Selv skal Rønnylid over i en prosjektstilling i fylkeskommunen. Åtte sjeler har våget å søke på jobben, og Jarle Thorkildsen sier de vil klare å finne rette person blant dem.

– Det er trist å miste Kari. Hun fyller alle egenskapene vi vil ha, forteller han.

Tekst: Jarle R. Martinsen
jarle.martinsen@fvn.no - 91885107

 fordeler

– Faste abonnenter får flere fordeler

reise / underholdning

Gladmatfestival / Sommercabaret m/overnatting i Stavanger

Spar inntil kr 560,-

Velkommen til bords!

Når: Festivalen er fra onsdag 25.7 til og med lørdag 28.7
Hvor: Stavanger konserthus og restaurant Gaffel & Karaffel, Øvre Holmegate 20
Bestill/info: Send sms FORDEL GLADMAT2012 til 03811
Send en mail til: post@gladmat.no for bestilling. Oppgi koden du får i retur fra Fædrelandsvennen i mailen for å oppnå rabatten.

Påmeldingsfrist: Innen 22. juni

Pris Tilbud 1: Gladmat middag med vinpakke i Stavanger konserthus m/1 overnatting på hotell. Kr 1890,- pr. person. Ordinær pris kr 2450,- (+kr 400,- for enkeltrom)
Opplev Nordens ledende matfestival i Stavanger, og bli med på festmiddag i Stavangers nye konserthus! Gjelder enten torsdag 26. juli kl. 19.00 eller lørdag 28. juli kl. 19.00

Pris Tilbud 2: Sommershowet, Steng Vågen m/1 overnatting på hotell. Kr 850,- pr. person. Ordinær pris kr 1250,- (+kr 400,- for enkeltrom) Show hver kveld under festivalen. Steng Vågen! Sommer cabaret med Pia Tjelta og Espen Hana! Stavangers scenepaar er tilbake i storform. Kl. 20.00

www.gaffellogkaraffel.no og gladmat.no

NB! Husk å vise/oppgi sms ved de aktuelle stedene når du skal benytte tilbudene. – Faste fordelstilbud gjelder kun for årsabbonenter.

Mer informasjon om Fædrelandsvennens fordeler og tilbud se: fvn.no/fordeler

Fædrelandsvennen

SLANGETROMMEL
FRITTSTÅENDE/VEGG

249,-
(439,-)

BEGRENSET ANTALL

GRESSTRIMMER
STIHL FS55, 2 MIX, BENSIN

1990,-
(2690,-)

BEGRENSET ANTALL

VASKESETT
NORGARDEN

199,-
(429,-)

GRESSKLIPPER
VIKING MB 248 T

2490,-
(2990,-)

butikk

www.mer enn du tror.no

Evje • Grimstad • Tvedestrand • Sørlandsparken • Kristiansand (Rigetjønn) • Mandal • Lyngdal • Flekkefjord